

Alblasserdam, dorp met karakter, zoekt een burgemeester

Versie: 30 oktober 2014

Inleiding

Deze profielschets geeft informatie over de gemeente Alblasserdam en beschrijft waar de nieuwe burgemeester¹ aan moet voldoen. In september 2014 hebben inwoners inbreng kunnen leveren op het functieprofiel. Raadsleden gingen in gesprek met inwoners en men kon via mail en twitter reageren. Opmerkingen zijn meegenomen in het uiteindelijke resultaat. De definitieve profielschets is op 13 november 2014 vastgesteld.

De profielschets is als volgt opgebouwd: het eerste deel schetst (de omgeving van) Alblasserdam en het tweede deel gaat in op taken, rollen en bestuurlijke competenties.

1 Schets van (de omgeving van) Alblasserdam

Het dorp Alblasserdam

Alblasserdam is een dorp aan de zuidwest kant van de Randstad met bijna 20.000 inwoners. De gemeente gelooft in de combinatie van zelfstandigheid als gemeente en regionale samenwerking. Alblasserdam werkt in de Drechtsteden intensief samen met vijf andere gemeenten. Alblasserdam is een dorp met een bedrijvig karakter en een sterke sociale gemeenschap met levensbeschouwelijke diversiteit. Alblasserdam is een gemeente die vernieuwend en vooruitstrevend is in de samenwerking met de samenleving. De afgelopen jaren kenmerken zich door een sterke groei in de ontwikkeling van een interactieve bestuursstijl en professionalisering van de (ambtelijke) organisatie.

Alblasserdam is van oudsher een dorp met een sterke arbeidsethos. De gemeenschap kent een sterke sociale samenhang, mede door het rijke verenigingsleven, de vele maatschappelijke organisaties, kerken, ondernemers en de actieve inzet van vele vrijwilligers. Het gemeentebestuur staat de komende collegeperiode midden in die samenleving waarbij zij verbindt en betrokken is, actief het gesprek aangaat en de samenhang versterkt tussen verschillende bevolkingsgroepen en netwerken, met als inzet de kennis en kunde die in het dorp aanwezig is zo goed mogelijk benutten.

De komende jaren staan voor Alblasserdam in het teken van nieuwe verantwoordelijkheden. Deze vloeien onder meer voort uit de invoering van de Participatiewet, de decentralisaties Jeugdzorg en AWBZ/WMO en de nadrukkelijke wens om de relatie tussen gemeente en samenleving verder vorm te geven. De schaal van Alblasserdam maakt dat de gemeente goede kansen ziet om, met de bezuinigingsopgave vanuit de decentralisaties, die zorg te leveren die de samenleving nodig heeft.

De kernthema's van de komende jaren

In de samenlevingsagenda 'Samen Doen 2014 – 2018' (juli 2014), staat het realiseren van maatschappelijke effecten in samenspraak en samenwerking met de (lokale) gemeenschap centraal. De aanpak is nadrukkelijk gericht op de gezamenlijke bijdrage van gemeente én netwerkpartners.

In de komende jaren onderscheidt Alblasserdam enkele kernthema's. Juist omdat het appèl op de zelfredzaamheid van de samenleving toeneemt, is het een taak van het gemeentebestuur om de samenleving te ondersteunen om deze eigen verantwoordelijkheid te ontwikkelen en te dragen. In het sociale domein gaat het vooral om het beschikbaar houden van benodigde voorzieningen voor een lager budget. In het fysieke domein gaat het daarnaast om het tot stand brengen van nieuwe en gewenste ontwikkelingen, voornamelijk in en rond het centrum. De komende jaren wil de gemeente een sprong vooruit maken op het gebied van duurzaamheid. Het vervullen van een voorbeeldfunctie, het stimuleren van initiatieven en het tonen van betrokkenheid door middel van een concreet programma staan daarbij voorop.

Zoeken naar passende oplossingen

Het uitgangspunt is dat bij elke vraag wordt gekozen voor een oplossing die past bij de schaal en het karakter van Alblasserdam. 'Wij willen de komende vier jaar benutten om samen met de gemeenschap het Alblasserdamse karakter te versterken. Dit doen wij door middel van vernieuwing en creativiteit. Wij werken aan een robuuste en op de toekomst voorbereide samenleving.

¹ In augustus 2014 werd de vorige burgemeester benoemd als waarnemer in Vlaardingen. De intentie is om in de zomer van 2015 een nieuwe burgemeester te kunnen benoemen in Alblasserdam. Tot die tijd zal een waarnemer het ambt vervullen.

Bouwen aan dit perspectief op 2018 vindt plaats in het licht van een doorlopend toekomstperspectief naar het jaar 2040', zo is terug te lezen in de samenlevingsagenda 'Samen Doen 2014 – 2018'.

Samenstelling van college en gemeenteraad

Alblasserdam heeft een jong en betrokken gemeentebestuur met goede persoonlijke verhoudingen. De coalitie wordt gevormd door SGP, PvdA en CDA die ieder een wethouder hebben in het college. De gemeenteraad bestaat uit 17 leden en in totaal zeven politieke partijen. Naast de coalitiepartijen SGP, PvdA en CDA vormen CU, VVD, D66 en Leefbaar Alblasserdam de oppositie. De gemeenteraad heeft zijn ambities geformuleerd aan het begin van deze raadsperiode. De raad wil zichtbaar zijn. Daarbij hoort een centrale plek in het besluitvormingsproces, gebruik van diverse social media en een passende vergadersystematiek waarin de kwaliteit wordt bewaakt én er ruimte is voor bijvoorbeeld nieuwe vergader- c.q. gespreksvormen.

'Zo werken wij': stijl van besturen, organisatieontwikkeling, solide financieel beleid en regionale samenwerking

De 'Alblasserdamse aanpak' kenmerkt zich door uitwisseling, communicatie en interactie. Aanspreken en aangesproken worden zijn daarvoor voorwaarden. Kennen en gekend worden en zichtbaar zijn dus ook. Het gemeentebestuur is actief aanwezig in de samenleving, zowel fysiek als via sociale media (blogs en twitter) en zoekt steeds naar een passende aanpak. De ingezette weg van de open en interactieve bestuursstijl in de eerdere bestuursperiode is het tevens het vertrekpunt voor de nieuwe periode.

Organisatieontwikkeling

De veranderende samenleving vraagt continue ontwikkeling van medewerkers, teams, afdelingen en van de ambtelijke organisatie als geheel. Organisatieontwikkeling is sturen vanuit de beweging. Door ontwikkeling op de vier niveaus van medewerker, team, afdeling en organisatie werken we aan de netwerkorganisatie Alblasserdam. Dit is een voortbouwen op de professionaliseringslag van de afgelopen vier jaar. Een bewegende organisatie die waardenbewust en duurzaam in interactie is met haar omgeving en met innovatiekracht resultaten bereikt. Vanuit deze gedachte is een organisatieontwikkelingsagenda opgesteld tot eind 2015 die bestaat uit vier thema's:

1. Werken vanuit waarden;
2. Proactief in beweging;
3. Persoonlijke ontwikkeling;
4. Processen als basis én innovatie.

Op elk van deze vier thema's zijn concrete resultaten benoemd. Het thema 'waarden' loopt dwars door de andere thema's van de organisatieontwikkelingsagenda en is het kader van waaruit we werken. Daarnaast kennen de thema's proactief in beweging, persoonlijke ontwikkeling en processen als basis én innovatie een nauwe samenhang en komt de ene beweging voort uit de andere en vice versa.

Solide financieel beleid

Alblasserdam moet de komende jaren, net als andere gemeenten, nadrukkelijker sturen op de financiële positie. De decentralisaties vanuit het Rijk gaan gepaard met een bezuinigingstaakstelling ten opzichte van de huidige (Rijks)budgetten. Het budget, dat de gemeente van het Rijk ontvangt voor de uitvoering van de decentralisaties, is kaderstellend. De vangnetfunctie voor de meest kwetsbaren in ons lokale netwerk staat nooit ter discussie. Deze nieuwe taken en wetgeving moeten worden verankerd in ons financiële beleid en worden vertaald in de (meerjaren)begroting 2015 - 2018.

De gemeente voert een solide financieel beleid als fundament onder de uitvoering van het collegeprogramma 2014-2018. Dit fundament bestaat uit een aantal pijlers:

- Wij streven een gezonde financiële positie na: met een structureel sluitende begroting, ruim voldoende weerstandsvermogen en een gunstige schuldenpositie.
- Wij sturen proactief op de realisatie van regionale taakstellingen, omdat het financieel belang in verbonden partijen groot is.
- Wij spreken de positieve energie van de organisatie aan om continu te werken aan meer bereiken met minder middelen (het optimaal inzetten van onze beperkte middelen);
- Wij hanteren voor de woonlasten als totaal een nullijn (geen stijging) en streven binnen de financiële kaders (waar mogelijk) een lastenverlichting voor onze inwoners en ondernemers na.

Zelfstandig in de regio

Alblasserdam neemt deel in meerdere samenwerkingsverbanden, op bestuurlijk en ambtelijk niveau. De samenwerking in de Drechtsteden met de gemeenten Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht is daarin de voornaamste speler. Daarnaast is er de samenwerking op het niveau van Zuid-Holland Zuid: Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en de Dienst Gezondheid & Jeugd.

Alblasserdam heeft een duidelijke keuze gemaakt over deelname in de samenwerking tussen de zes Drechtstedengemeenten. De gemeente Alblasserdam neemt zelfbewust en zelfstandig deel aan de samenwerking vanuit het oogpunt voor de best mogelijk georganiseerde dienstverlening, kwaliteit en prijs voor onze inwoners en bedrijven op lokale schaal. De regionale samenwerking is ondersteunend aan de lokale visie en doelen van de gemeente waarbij de bestuurlijke zelfstandigheid vooropstaat. De samenwerking draagt daarmee bij aan de zelfstandigheid van Alblasserdam.

In de Drechtsteden werkt Alblasserdam aan de realisatie van bestuurlijke, regionale doelen zoals omschreven in het regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden. De prioriteiten voor de komende jaren worden momenteel concreet ingevuld: werk & inkomen, zorg & ondersteuning, economie & arbeidsmarkt en bereikbaarheid & externe veiligheid. Deze regionale prioriteiten ondersteunen de lokale doelstellingen. Alblasserdam neemt deel aan de regionale samenwerking vanuit een pro-actieve, sturende houding en hecht daarbij aan sterke verantwoordingslijnen. De gemeente maakt daarbij steeds een afweging tussen kwaliteit, efficiency, nabijheid en identiteit.

Ook is de gemeente bestuurlijk en ambtelijk actief in samenwerking met andere partijen en strategische partners in Alblasserdam en daarbuiten. Om zelf slagkracht te ontwikkelen, is een goede sturing, regie en controle op de verbonden partijen nodig. Ook de verbinding met diverse stichtingsbesturen binnen de gemeente vraagt de aandacht.

2 Taken, rollen en bestuurlijke competenties

Bovenstaande geeft de context aan waarin de nieuwe burgemeester van Alblasserdam aan de slag mag. Maar wat voor burgemeester zoeken wij nu? Of beter: wat voor persoon denken wij dat de burgemeester van Alblasserdam moet zijn? Voorop staat dat het wat ons betreft gaat om de juiste persoon voor de functie. Daarom zijn geslacht, leeftijd en politieke kleur geen criteria bij de keuze die gemaakt gaat worden.

Natuurlijk voldoet onze toekomstige burgemeester aan de algemene eisen voor iedere burgemeester in Nederland. Hij of zij is onafhankelijk, stressbestendig, signaalgevoelig, een uitstekende verbinder, integer, kan schakelen tussen verschillende schaalniveaus en kan in elk onderdeel van de functie een passende positie innemen. Ook de overige (wettelijke) vereisten zoals voor nevenfuncties en woonplaats zijn van toepassing. De burgemeester komt zo snel mogelijk, in elk geval binnen een jaar, wonen in Alblasserdam. Er is geen ambtswoning beschikbaar maar de burgemeester wordt door de gemeente ondersteund bij het vinden van geschikte woonruimte.

Alblasserdammer onder Alblasserdammers

De burgemeester is een belangrijke vertegenwoordiger van de gemeente. De burgemeester als boegbeeld staat voor de gemeente en voor de gemeenschap, is betrokken, is trots op de gemeente en draagt dit uit in woord en gebaar. De burgemeester legt verbindingen tussen allerlei organisaties, bedrijven, partners, en inwoners. Hij of zij is Alblasserdammer onder de Alblasserdammers. De burgemeester is thuis in Alblasserdam en weet de bevolking met haar rijke verenigingsleven op allerlei manieren te vinden: zowel persoonlijk als via social media. Andersom is dat ook het geval: de burgemeester is een aanspreekbare figuur die op belangrijke dagen en evenementen, persoonlijk of voor het hele dorp, zijn of haar gezicht laat zien. Omdat er een grote verscheidenheid is aan levensbeschouwelijke en religieuze gemeenschappen weet de burgemeester ook daarbinnen zijn of haar weg te vinden.

Natuurlijke leider en inspirator

Door de eerder beschreven betrokkenheid weet de burgemeester wat er speelt en kan hij of zij ook binnen het gemeentehuis een centrale rol spelen. De burgemeester loopt voor de troepen uit als een natuurlijke leider en inspirator, en verbindt de geledingen en bevolkingsgroepen. Hij of zij kan inschatten hoe bepaalde zaken liggen en weet daar waar nodig met respect voor sentimenten en met omzichtigheid te handelen. Binnen het gemeentehuis is de burgemeester niet alleen een aanspreekpunt, maar juist ook iemand met leiderschap in de organisatie.

Als voorzitter van het college is de krachtige inzet van de burgemeester gericht op samenwerking. Hij of zij geeft de collegeleden de ruimte, en weet tegelijkertijd verbindingen te leggen tussen verschillende beleidsterreinen en de bijbehorende verantwoordelijkheden. Onze nieuwe burgemeester weet de collegeleden uit te dagen, geeft hun de ruimte voor nieuwe ideeën en coacht daar waar nodig. Hij of zij beschikt (bij voorkeur) over ervaring in het openbaar bestuur.

Als voorzitter van de gemeenteraad is de burgemeester betrokken bij de voorbereidingen van en het proces rondom de raadsvergaderingen. Hij of zij voelt tijdens de raadsvergaderingen aan wanneer het debat ruimte nodig heeft, merkt wanneer de tijd rijp is voor besluitvorming en draagt bij aan de kwaliteit van de besluitvorming.

De burgemeester is portefeuillehouder op het gebied van openbare orde en veiligheid, communicatie en representatie. Vanuit deze portefeuille legt hij of zij de verbindingen met andere portefeuilles.

Regionale speler

Alblasserdam is volwaardig lid van de Drechtsteden waarvan de gemeente tevens één van de eigenaren is. De burgemeester is daarom ook Drechtstedeling. Hij of zij weet wat er speelt binnen de Drechtsteden, weet wat de belangrijke dossiers en projecten zijn en kent het belang van Alblasserdam. Onze nieuwe burgemeester is daarom een uitstekende netwerker. De burgemeester is, net als de overige collegeleden, zeer actief in het netwerk Drechtsteden. Dit betekent dat hij of zij zich op formele en informele bijeenkomsten van de Drechtsteden laat zien en laat horen. Alleen zo kan hij of zij de Alblasserdamse belangen vertegenwoordigen én tegelijkertijd bijdragen aan de samenwerking en de gezamenlijke resultaten via het regionaal Meerjarenprogramma en de uitvoeringsorganisaties van de Drechtsteden.

Een karaktervolle burgemeester

Naar onze mening is de persoon die al deze taken en rollen gaat vervullen iemand die echt kiest voor het burgemeesterschap van Alblasserdam en het karakter van de gemeente. Hij of zij heeft de ambitie om tenminste een termijn van zes jaar te blijven, daarbij vinden wij het overigens heel normaal dat iemand die solliciteert in Alblasserdam deze post niet als zijn of haar eindstation ziet.

Onze burgemeester is een sterke en verfrissende persoonlijkheid. Dat houdt in dat hij of zij daadkrachtig kan optreden en resultaatgericht is. Maar vooral is onze burgemeester een persoon met humor, die open is richting gemeenteraad, college, inwoners en medewerkers, goed kan luisteren, die eerlijk is en die uitstraalt dat het leuk is om burgemeester van Alblasserdam te zijn.